

१. विषय परिचय

माधव घिमिरे आधुनिक नेपाली साहित्यका कविता, गीति नाटक र निबन्धजस्ता विधाहरूमा उल्लेखनीय योगदान गर्ने बहुमुखी प्रतिभा हुन्। उनले आफ्नो कवितायात्रा (वि.सं. १९९२-हालसम्म) का क्रममा निरन्तर रूपमा बालकविताको पनि सिर्जना एवम् प्रकाशन गर्दै आएको पाइन्छ र उनका त्यस्ता बालकविताका यी चारवटा सङ्ग्रह पनि प्रकाशमा आएका छन् र घामपानी (२०१०), बाललहरी (२०२५) र सुनपङ्खी चरी (२०५३) र बिजुले र बिजुला (२०६३)। यीदेखि बाहेक फुटकर रूपमा पनि उनका बालकविताहरू प्रकाशित छन्। उपर्युक्त बालकविता सङ्ग्रहका साथै फुटकर रूपमा प्रकाशित उनका बालकविताहरूको विश्लेषण गरी र परिपार्श्वगत रूपमा उनले आफ्ना रचनाहरूमा व्यक्त गरेका बालकसम्बन्धी धारणाहरू समेतका बारेमा दृष्टि पुऱ्याई उनका बालकवितात्मक प्रवृत्तिको निर्योर्ल गर्नु प्रस्तुत शोध कार्यको मुख्य विषयवस्तुगत घेरो रहेको छ।

२. शोध समस्या

प्रस्तुत शोध कार्यको मुख्य प्राज्ञिक समस्या माधव घिमिरेको बाल कवितात्मक सृजनशीलता हो। उनल रचेका बाल कविताहरूलाई अनेक दृष्टिले अध्ययन गर्न सकिने र उनले नेपाली बाल कविताका परम्परामा पुऱ्याएको योगदानका बारेमा पनि विश्लेषणात्मक अध्ययन गर्न सकिने अवस्था रहेकै सन्दर्भमा प्रस्तुत शोधमा चाहि धारागत दृष्टिले र बाल कवितात्मक तत्वका दृष्टिले उनका बाल कवितामा के कस्ता प्रवृत्ति दृष्टिगत हुन्छन् भन्ने जिज्ञासालाई नै मुख्य शोध समस्याका रूपमा लिइएको छ। यस मुख्य शोध समस्याको समाधानमा पुग्नका निम्ति तलका शोध प्रश्नहरूसाग सम्बद्ध सामग्रीको विश्लेषण गरिएको छ :

- क) माधव घिमिरेका जीवनयात्रा र कवितायात्रासाग उनको बाल कविताको सिर्जनात्मक सम्बन्ध के कसरी जोडिएको छ ?
- ख) माधव घिमिरेको साहित्यिक कृतिहरूमा बालक सम्बन्धी के कस्ता धारणा व्यक्त भएका छन् ?
- ग) माधव घिमिरेका बालकवितामा के कस्ता धारागत र तत्त्वगत प्रवृत्तिहरू देखा पर्दछन् ?

३. शोधको उद्देश्य

प्रस्तुत शोधका मुख्य उद्देश्य यस प्रकार छन् :

- क) माधव घिमिरेका जीवनयात्रा र कवितायात्रासाग उनको बाल कवितात्मक सिर्जनशीलताको सम्बन्धको विश्लेषण गर्नु ।
- ख) माधव घिमिरेको साहित्यिक कृतिमा व्यक्त बालक सम्बन्धी धारणाको अध्ययन गर्नु ।
- ग) माधव घिमिरेका बाल कवितात्मक धारागत एवं तत्त्वगत प्रवृत्तिहरूको निर्यौल गर्नु ।

४. शोध विधि

प्रस्तुत शोधका क्रममा उपयोग गरिएका सामग्री सङ्कलन विधि र सैद्धान्तिक आधार तथा विश्लेषणको ढाँचा जस्ता दुई प्रकारका विधिको चिनारी दिनु आवश्यक हुने हुदा तिनको परिचय तलका उपशीर्षकमा क्रमशः दिइएको छ :

४.१ सामग्री सङ्कलन विधि

प्रस्तुत शोधका निम्ति आवश्यक सामग्री सङ्कलन पुस्तकालयीय अध्ययनको आधारमा गरिएको छ । यस शोधका समस्यासाग सम्बन्धित विश्लेषण गर्नुपर्ने मुख्य सामग्री माधव घिमिरेले रचेका सम्पूर्ण बाल कविताहरू हुन् । त्यसैले माधव घिमिरेले रचेका घामपानी (२०१०), बालालहरी (२०२५), सुनपङ्खी चरी (२०५३) र बिजुले र बिजुला (२०६३) जस्ता चार वटा बाल कवितासङ्ग्रहमा सङ्कलित बालकविताका साथै उनका बालमेला (२०५८) र चैत वैशाख कविता सङ्ग्रहमा प्रकाशित बाल कविताको समेत सूक्ष्म अध्ययन गरी प्रस्तुत शोधका समस्याको प्राज्ञिक समाधान पुग्नका निम्ति आवश्यक सामग्रीको सङ्कलन गरिएको छ । यस शोधको मुख्य समस्या माधव घिमिरेका बाल कवितात्मक प्रवृत्तिको निर्यौल गर्न स्वच्छन्दतावादी कविताधारा र बाल कवितात्मक तत्त्वहरूको आधार लिइएको हुदा सोही अनुरूपको सामग्रीको सङ्कलन प्रस्तुत शोधमा गरिएको छ । त्यस क्रममा माधव घिमिरेको जीवनी, व्यक्तित्व र कृतित्वका सम्बन्धमा गरिएको अध्ययनमा आधारित पुस्तक, लेख, शोधपत्र आदिबाट र माधव घिमिरे स्वयम्ले दिएका अन्तर्वार्ताबाट पनि यस शोधका निम्ति आवश्यक कतिपय सामग्रीको सङ्कलन गरिएको छ ।

४.२ सैद्धान्तिक आधार र विश्लेषण ढाँचा

सैद्धान्तिक आधार

प्रस्तुत शोधमा मुख्य विषय माधव घिमिरेका बाल कवितात्मक प्रवृत्तिको अध्ययनका निम्ति प्रयोग गरिएको सैद्धान्तिक आधार बाल कवितासाग नै सम्बन्धित छ । बाल कविता भनेको बाल साहित्यको एउटा पाटो हो वा प्रकार हो । बाल साहित्य भन्नाले बालकहरूलाई लक्षित गरी वा प्रयोजन बनाई रचिएको साहित्य भन्ने बुझिन्छ भने बाल कविता भन्नाले चाहि त्यसै बाल साहित्यको बाल प्रयोजनमूलक लयबद्ध भाषिक अभिव्यक्तिगत एक प्रकार बुझिन्छ । अर्को किसिमले भन्ने हो भने जीवनजगतसित सम्बन्धित कुनै खास विषय, विचार वा भावनालाई बालोपयोगी भाषाशैलीको प्रयोगद्वारा लयबद्ध रूपमा बालोपयोगी विम्ब, अलङ्कारको प्रयोग गरी रम्य र आकर्षक अभिव्यक्तिका रूपमा रचना गरिएको भाषिक वस्तु नै बाल कविता हो । बाल कविता बालकै सरह भएर लेखिएको हुन्छ । बाल कवितामा कथ्य भावलाई झल्काउने खालको चित्राङ्कन पनि भयो भने त्यो रचना बालकहरूका निम्ति बोध्य एवं आकर्षक समेत बन्दछ । यसमा बालकले प्रयोग गर्ने बालभाषाको प्रयोग अपेक्षित हुन्छ र नया-नया शब्दको संयोजन बढी गरिनु हुदाँ अनि एउटै शब्द बारम्बार पुनरावृत्ति हुने गर्दछ, किनभने बालकहरूले एकैचोटि धेरै नयाशब्दहरू ग्रहण गर्न सक्तैनन् । प्रस्तुत शोधमा पनि सैद्धान्तिक रूपमा बाल कविता भन्नाले यही कुरा बुझिएको छ ।

विश्लेषणको ढाँचा

बाल कविताको विश्लेषण गर्दा अवलम्बन गर्नुपर्ने आधारहरू विभिन्न हुन सक्तछन् तापनि बालकविता पनि बालकहरूका लागि लेखिएको कविता नै हुने हुदाँ कविता विश्लेषणकै आधारको प्रयोग गरेर बाल कविताको पनि अध्ययन गर्न सकिन्छ । वास्तवमा बाल कविताका लक्षण पनि बाल प्रयोजनमूलकता बाहेक अरु सबै कविताका आधारभूत लक्षण अनुरूप नै हुन्छन् भन्ने कुरो स्मरणीय छ । त्यसैले कविताको विश्लेषणका क्रममा जुन कविता धारा र कविताका विधागत तत्त्वको आधार लिने गरिन्छ, तिनै आधारलाई बाल कविताको अध्ययनका निम्ति अनुकूलित तुल्याई यस शोधमा प्रयोग गरिएको छ । कविताका धारा भन्नाले विश्वका विभिन्न भाषाका कविताको इतिहासमा आन्दोलनकै रूपमा स्थापित भई आएका परिष्कारवादी धारा, स्वच्छन्दतावादी धारा, प्रगतिवादी धारा जस्ता विभिन्न धारालाई बुझ्ने गरिन्छ र नेपालीमा यस्ता साहित्यिक धाराको सैद्धान्तिक अध्ययन वासुदेव

त्रिपाठी (२०६५ ख) ले गरेका छन् । त्यसैगरी कविताका विधागत तत्त्वबारे त्रिपाठी (२०६५, क पृ. १६-२२), पाण्डेय (२०५६, ४९-६८) आदिले गहन अध्ययन गरेका छन् । बाल कविताका तत्त्वबारे अवस्थी (२०६५) ले गरेको अध्ययन उल्लेखनीय छ भने घिमिरे (२०७१) ले लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाका बालकविताको विश्लेषणका निम्ति प्रयोग गरेको बाल कवितात्मक विधातात्त्विक आधार पनि महत्त्वपूर्ण नै छ । यिनै पूर्व अध्ययनमा कविताका विधागत तत्त्वबारे गरिएका अध्ययनलाई संयोजित गरी यहा माधव घिमिरेका बालकविताको विश्लेषण गर्ने र उनका बाल कवितात्मक धारा एवम् प्रवृत्ति पहिल्याउने प्रयोजनका निम्ति केही आधारहरू तयार पारिएका छन् । प्रस्तुत शोधमा माधव घिमिरेका बाल कवितात्मक प्रवृत्तिहरूको निष्कर्ष निकाल्नका निम्ति उनले रचेका सम्पूर्ण बाल कविताहरूको विश्लेषण गर्दा यी आधारहरूको प्रयोग गरिएको छ :

- १) धारागत आधार
- २) विषयवस्तुगत आधार
- ३) उक्ति संरचनागत आधार
- ४) लयढाँचागत आधार
- ५) भाषाशैलीगत आधार
- ६) उमेर समूहगत आधार
- ७) अलङ्कार प्रयोगगत आधार

प्रस्तुत शोधमा माधव घिमिरेका बाल कविताको विश्लेषणका निम्ति उपयोग गरिएका यी आधारहरू बारे यस शोध प्रबन्धका पहिलो अध्यायको १.५.२ सैद्धान्तिक आधार र विश्लेषण ढाँचा उपशीर्षक अन्तर्गत प्रस्ट पारिएको छ ।

५. सीमाङ्कन

प्रस्तुत शोधको मुख्य विषय माधव घिमिरेको बाल कविताका प्रवृत्ति हो र सो विषयको अध्ययन गर्ने क्रममा यस शोधमा स्वच्छन्दावादी कविता धारा र बालकवितात्मक तत्त्वका आधारमा मात्र उनका सम्पूर्ण बालकविताहरूको अध्ययन गरिएको छ । उनका बालकविताको विश्लेषण गर्दा आवश्यकताअनुसार स्वच्छन्दावादी भावधाराका साथै

बालकविताका विषयवस्तु, उक्तिढाचा, लयढाचा, अलङ्कार, भाषाशैली जस्ता तत्त्वहरूको आधार लिई उनका बालकविताहरूको विश्लेषण गरिएको छ । त्यसैले बालकविताका तत्त्वका दृष्टिले र स्वच्छन्दतावादी धाराका दृष्टिले मात्र उनका बालकवितालाई विश्लेषण गरी उनका बालकवितात्मक प्रवृत्तिको निक्क्यौल गर्नु यस शोधको सीमा हो । उनका बालकवितात्मक सिर्जन पक्षको पृष्ठभूमिका रूपमा उनका साहित्यिक अभिव्यक्तिमा उनी आफैले बालकका सम्बन्धमा व्यक्त गरेका धारणा बारे पनि सान्दर्भिक रूपमा यस शोधमा अध्ययन गरिएको छ ।

६. निष्कर्ष

माधव घिमिरेका बालकविताका प्रवृत्ति शीर्षकको प्रस्तुत अध्ययनबाट निम्न अनुसारको निष्कर्ष प्राप्त भएको छः

- माधव घिमिरेका जीवनयात्रा र कविता यात्रासाग उनको बाल कविताको सिर्जनात्मक सह सम्बन्ध छ । उनको जीवनयात्राकै अभिन्न अङ्ग उनको सिर्जन यात्रा हो । उनले आफ्नो जीवन यात्रामा कविता, गीत, खण्डकाव्य, गीतिनाटक, कथा, निबन्ध जस्ता विभिन्न प्रकारका साहित्यिक कृति रचनुका साथै बाल कविताको पनि रचना गरेका छन् । उनका अन्य साहित्यिक कृतिहरू जति महत्त्वपूर्ण छन् बाल कविता पनि त्यति नै महत्त्वपूर्ण छन् ।
- माधव घिमिरेले आफ्ना फुटकर कविता, गीत, खण्डकाव्य, गीतिनाटक, कथा, निबन्धमा बालक सम्बन्धी धारणा अभिव्यक्त गर्ने क्रममा बालकलाई बुझाउन ...शिश', ...बालिका', ...नानी', ...बालक', ...केटु' शब्दको प्रयोग गरेका छन् । उनले बालकसम्बन्धी धारणाको अभिव्यक्ति दिने क्रममा बालकलाई ...आखाको नानीजस्ता प्यारा', ...जूनजस्ता उज्याला', ...फूलजस्ता हासिरहने', ...भगवान्का घरबाट ल्याइएका देवकुमार' आदि उपनाम दिएका छन् । उनको बालकसम्बन्धी यी धारणासाग उनको बालकविताको पनि सह सम्बन्ध देखिन्छ । उनका बाल कवितामा पनि बालकलाई ...सुकुमार', ...कोमल', ...जूनकीरीजस्ता उज्याला', ...सयपत्री फूलजस्ता राम्रा', ...जून घाम जस्ता चम्किला' मानिएको छ । घिमिरेको यस दृष्टिकोण अनुसार बाल्यकाल सुखी र आनन्दित हुन्छ बालकहरू ईश्वरका स्वरूप हुन्, बालक निश्चल र निष्कपट हुन्छन् । यसैगरी उनका विचारमा संसारको सबभन्दा

सुन्दर क्षण भनेको खेलमा मग्न शिशु अवस्था हो र बालकका लागि सबभन्दा प्यारो वस्तु भनेको खेल हो । उसले आफ्नो खेलमा प्रकृति पनि आफूसगै खेलिरहेको ठान्दछ । उनका दृष्टिमा बालक र प्रकृतिबिच गहिरो सम्बन्ध रहेको हुन्छ । यी सबै कुराका सन्दर्भमा उनी बालकलाई महत्त्व दिएर बालभाव र बालभाषामा बाल कविताको रचना गर्ने साहित्य स्रष्टा हुन् भन्ने कुरा स्पष्ट हुन्छ । त्यसैले उनले बालोपयोगी र बालकको मनोभावना बुझेर आफैँ बालक बनेर, बालक जस्तो बनेर र आमा जस्तो बनेर पनि बाल कविताको रचना गरेको देखिन्छ ।

○ माधव घिमिरेका चारवटा बाल कविता सङ्ग्रह (घामपानी, बालालहरी, सुनपङ्खी चरी, बिजुले र बिजुला) र फुटकर रूपमा प्रकाशित ...राहुल यशोधरा' बालकाव्य र बाललीला (२०५७) मा प्रकाशित ...कान्छी औँलाले' र ...बाललीला' गरी जम्मा ११७ वटा कविताका अध्ययनबाट उनका बाल कवितात्मक मुख्य प्रवृत्ति यस प्रकार निर्धारित हुन आएका छन् :

(क) उत्प्रेरणा स्रोतका दृष्टिले लोक बाल गीतका साथ साथै लिखित बाल कविताका पूर्व परम्पराबाट प्रेरित भई बाल कविताको रचना गर्नु उनको मुख्य प्रवृत्ति हो । उनले बाल कविता लेखनका निम्ति आफूले बालक कालमा सुनेका बाल लोकगीतबाट, आफ्नै बालक जीवनको रमणीय स्मृतिबाट आफ्नै जन्मथलो पुस्तुनको पहाडी प्राकृतिक परिवेश एवं ग्रामीण संस्कृतिबाट, आफूले पढाएका बालक विद्यार्थीको व्यवहार एवं मनोभावबाट आफ्नै छोरा छोरी र नाति नातिना खेलाउदा आर्जेको अनुभवबाट अनि नेपाली, हिन्दी र बङ्गला साहित्यका अग्रज स्रष्टाका बाल कविताका पठन तथा आस्वादनबाट बालकविता लेख्ने प्रेरणा प्राप्त गरेको देखिन्छ ।

(ख) स्वच्छन्दतावादी धाराका दृष्टिले माधव घिमिरेका बाल कवितामा प्रकृतिप्रेम, प्रकृति र मानवबिच तादात्म्य, प्रकृतिको मानवीकरण, गहिरो राष्ट्रप्रेम, विश्वबन्धुत्वको भावना जस्ता प्रवृत्ति पाइन्छन् । आत्मवादी रहस्यवादी दृष्टि र प्रकृति सौन्दर्यतर्फको संवेद्य आकर्षणका साथै स्वतन्त्रता, समानता एवं भातृत्वमा आधारित मानवतावादी सामाजिक दृष्टि तथा विश्वबन्धुत्व, देशभक्ति, समाज सुधार, सांस्कृतिक रूपान्तरणको प्रगतिशील चेतना, मानव समाजका लोक संस्कृति र अतीतकालीन सभ्यताप्रतिको आकर्षण, बाल्यजीवनप्रतिको प्रेम, श्रमिकका जीवनप्रतिको

सहानुभूतिशीलता, प्रकृतिनिकट ग्रामीण जीवनप्रतिको प्रेम र समसामयिक युगबोध जस्ता स्वच्छन्दतावादी प्रवृत्ति उनका बालकवितामा भेटिन्छन् ।

- (ग) विषयवस्तुका दृष्टिले माधव घिमिरेका बाल कवितामा प्रकृति, समाज, राष्ट्रियता, विश्ववन्धुत्वको भावना जस्ता विविध विषयको अभिव्यक्ति पाइन्छ । उनका बालकविता प्रकृतिका वनस्पति पशुपक्षी, कीटपतङ्गका साथै मानिसका दैनिक व्यवहारमा प्रयोग हुने ढिकी जातोदेखि लिएर टेलिफोनसम्मलाई विषयवस्तु बनाएर रचिएका छन् । बालकको खेलसाग सम्बन्धित र प्रकृतिमा आउने विपत्ति ...भुइँचाचालो', ...अनिकाल' आदिलाई पनि विषयवस्तु बनाएर उनले बाल कविता रचेका छन् । खासगरी प्रकृति, संस्कृति, समाज, इतिहास, धर्म आदिका साथै प्राचीन जीवनशैली र आधुनिक जीवनशैलीका विभिन्न पक्षलाई उनले बालकलाई मनोरञ्जन दिने र शिक्षा दिने ध्येय लिई आफ्ना बाल कवितामा चित्रण गरेको पाइन्छ ।
- (घ) उक्ति ढाचागत वैचित्र्यका दृष्टिले माधव घिमिरेका बाल कवितामा कवि उक्ति र पात्रोक्तिको प्रयोग गरिएको छ । उनका ...घामपानी', ...भोटेसेलो', ...कमिला रानी' जस्ता कवितामा कवि उक्तिको प्रयोग पाइन्छ भने ...ढिकी जाताको सवाइ, ...म के हु' ...भागेरा र भागेरी' मै मिरिमिच्चे म्या म्या बुक' ...चिप्लेकीरो' जस्ता बाल कवितामा पात्रोक्तिको प्रयोग पाइन्छ । बालकहरूको चित्ताकर्षक हुने गरी उक्तिका विभिन्न ढाचाहरूको विचित्रतापूर्वक प्रयोग गर्नु र खास गरी बालकका तर्फबाट गरिएको उक्तिमा भावात्मक वर्णनका साथै आफै प्रश्न गर्ने र आफै उत्तर दिने प्रश्नोत्तरात्मक एवं संवादात्मक उक्ति शैलीको पनि बालोपयोगी रूपमा उपयोग गर्ने विशेष कौशल उनले देखाएका छन् ।

समग्रमा भन्नुपर्दा प्रस्तुत शोधमा माधव घिमिरेका बाल कवितात्मक प्रवृत्तिका सन्दर्भमा गरिएको अध्ययन नया तथा मौलिक हो र यस अध्ययनबाट उनका बाल कवितात्मक प्रवृत्तिका सम्बन्धमा नवीन रूपमा प्रकाश पर्न गएको छ । उनी नेपाली साहित्यमा मूलतः स्वच्छन्दतावादी धाराका त्यस्ता स्रष्टा ठहर्दछन् जो एउटा सानो शकल र सरल कृतिमा स्वस्थ किसिमको संसार सिर्जिदिने कुशलता देखाउछन् । नेपाली बाल कविताको परम्परामा पनि उनी स्वच्छन्दतावादी धाराका आत्मपरक अनुभूतिलाई बाल संवेद्य किसिमले छोटो, छरितो, सजिलो र रसिलो लयबद्ध भाषामा व्यक्त गर्ने कविका रूपमा देखा पर्दछन् । नेपाली

कविताको उनी भन्दा अधिको परम्परामा जहा लेखनाथ पौड्यालले अर्ती उपदेशमूलक र शैक्षिक प्रयोजनपरक बाल कविता लेखेको देखिन्छ, त्यही लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाले चाहि शैक्षिक प्रयोजनबाट मुक्त स्वच्छन्दतावादी उच्च कल्पनाशीलताले र मनोगत वा आत्मगत सूक्ष्म संवेदनाले ओतप्रोत बाल प्रयोजन मूलक र खास गरी किशोर बोध्य बाल कविताहरूको रचना गरेको देखिन्छ । नेपाली बाल कविताको परम्परामा यी दुई अग्रज स्रष्टाहरूका दाजोमा माधव घिमिरेका बालकवितात्मक प्रवृत्तिहरूलाई हेर्दा देखा पर्न आउने उनको नवीन प्रवृत्ति हो- लेखनाथीय अर्ती उपदेशको प्रधानता भन्दा बाल मनोरञ्जनको प्रधानता वर्णन गर्नु र देवकोटेली किशोर बोध्य उच्च कल्पनाशीलताको दाजोमा बालकीय स्वाभाविक र सरल तर विचित्र कल्पनाशीलता देखाउनु । वास्तवमा जहा माधव घिमिरेका बाल कवितामा नजानिदो पाराले वा मनोरञ्जनका माध्यमद्वारा नै केही शिक्षा र सन्देश पनि दिने प्रवृत्ति पाइन्छ । त्यही उनका बालकवितामा कुनै पनि वस्तु वा विषयबारे बालकले नै गर्न सक्ने खालको कल्पनाको सरल र विचित्रतापूर्ण चित्रण पनि भेटिन्छ । उनले ज्यादा जसो बालहृदयलाई स्पर्श गर्ने र बालकका निम्ति भाका हाली हाली गाउन मिल्ने नेपाली लोकलय ढाचाको प्रयोग गरेका छन् । उनका घामपानी, बालालहरी, सुनपङ्खी चरी र बिजुले र बिजुला बाल कविता सङ्ग्रहका बाल कवितामा बालकको बढ्दो उमेर अनुरूप उत्तरोत्तर उमेरका बालकको बोध्य क्षमता प्रतिको सचेतता पनि झल्किन्छ र ती बाल कविता सङ्ग्रहमा रहेका बाल कविताहरू सरलताबाट क्रमशः जटिलता तर्फ विकसित हुदै गएका देखिन्छन् । यसरी मनोरञ्जनको प्रधानता, अर्ती उपदेशको गौणता, बालोचित विचित्र कल्पनाशीलता, बालहृदय निकट लोक गीति ढाचाको प्रयोगका साथै बाल ग्राह्य भाषिक प्रयोग र बालोक्ति तुल्य प्रतीत हुने रमणीय वर्णनात्मक प्रस्तुतिशैली माधव घिमिरेका निजी बाल कवितात्मक प्रवृत्ति हुन् । निष्कर्षमा भन्दा माधव घिमिरेका बालकविता स्वच्छन्दतावादी भावधारा अनुरूप प्रकृतिकेन्द्री, देशभक्तिपूर्ण रहस्यवादी, मानवतावादी समाज चेतनाका साथै समाज सुधार एवं चेतनाले समेत ओत प्रोत देखिन्छन् र ती बालकोचित रूपमा रचिएका छन् ।

माधव घिमिरेका बाल कविताका प्रवृत्ति

शीर्षकमा

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र

सङ्काय अन्तर्गत नेपाली विषयमा

विद्यावारिधि उपाधिका

लागि प्रस्तुत

शोधसार

शोध निर्देशक

प्रा.डा. महादेव अवस्थी

शोध विशेषज्ञ

प्रा.डा. जयराज पन्त

शोधकर्ता

जयन्ती रूपाखेती (पौडेल)

विद्यावारिधि दर्ता नं.: ३६/०६२ माघे

त्रि.वि. दर्ता नं.: १७९५८-८५